

Täysistunto

Torstai 9.11.2017 klo 16.00—18.49

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 151/2017 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskustelu

17.46 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä on tärkeä asia, ja siksi käytän tästä hieman pidemmän esittelypuheenvuoron eli esittelen eduskunnan käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi.

Tässä on taustalla rahoitusvälineiden markkinoita koskeva EU-direktiivi ja -asetus. Tämä on nimeltään MiFID II, jolla sen monet tuntevat. Tätä on valmisteltu ministeriössä jo usean vuoden ajan, ja tässä on taustalla laaja lausuntokierros. Se on hyvin herkkä asia, ja siksi tämä on vaatinut perusteellisen valmistelun. Tavoitteena on vahvistaa sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvää sijoittajansuojaa, lisätä markkinoiden läpinäkyvyyttä ja kiristää sijoituspalvelurikkomusten seuraamuksia. Eli sääntely kiristyy tällä toimialalla monin osin hyvinkin merkittäväällä tavalla.

Direktiiviin sisältyy kansallisena optiona myös mahdollisuus olla soveltamatta direktiivin säännöksiä täysimääräisesti tiettyjä sijoituspalveluita tarjoaviin toimijoihin. Kyseinen mahdollisuus koskee muun muassa sellaisia toimijoita, jotka tarjoavat ainoastaan toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä siirtokelpoisilla arvopapereilla tai tarjoavat kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyvää sijoitusneuvontaa. On tärkeää korostaa, että tämä ehdotettu kevyempi toimilupa rajaa hyvin tarkasti toimijalle sallitun toiminnan. Toimijalla on oltava kaikessa toiminnassaan Finanssivalvonnan toimilupa, eikä toimija saa pitää hallussaan asiakasvaroja. Nämä rajoitteet, joita toimijalle asetetaan, ovat hyvin vankkoja, ja meidän arviomme mukaan se käytännössä vähentää monen toimijan halukkuutta siirtyä tähän kevyempään toimilupaan, ja haluan korostaa vielä sitä, että näidenkin toimijoiden on noudatettava useita keskeisiä sijoittajansuoja- ja menettelytapatavoitteita mutta ilman direktiivin säännösten täysimääräistä soveltamista.

Tämä kevennetty sääntelymalli ja sen mukainen jäsenvaltio-optio on esityksessä haluttu ottaa kansallisesti täysimääräisesti käyttöön. Eli tämän ehdotuksen tarkoitus on näin edistää sitä, että pienemmät toimijat pääsisivät mahdollisimman hyvin markkinoille, eli matalampi kynnyks, ja tämä olisi samalla omiaan lisäämään kilpailua rahoitusmarkkinoilla esi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2017 vp

merkiksi sijoitusneuvonnan tarjoamisessa, mikä on varmasti kuluttajan ja sijoittajan etu. Kuitenkin tämä toimilupavaatimus, joka asetetaan, ja tiettyjen keskeisten sijoittajansuojasäännösten soveltaminen turvaavat sen, että kyseistä toimintaa kyetään riittävän tehokkaasti valvomaan. Eli esimerkiksi viranomaisten mahdollisesti määräämät seuraamusmaksut mahdollisista puutteista ovat yhtä ankarat toimijalle riippumatta siitä, millaisella toimiluvalla toimintaa harjoittaa, eli jos on kevyemmän piirissä, niin samat sanktiot, seuraamukset, kuin sillä varsinaisella toimiluvalla toimiville. Tämä on erittäin tärkeä huomio niille, jotka ovat huolissaan tästä valvonnasta ja toiminnasta.

Eli tätä kevennettyä mallia voivat edelleen hyödyntää myös sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittäjät, joilla ei vielä ole sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen toimilupaa. Nykyisessä joukkorahoituslaissa tarkoitettuja rekisteröityjä sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittäjiä ei ole vielä tullut Suomen markkinoille. Rekisteröitymistäkin on hakenut ainoastaan muutama toimija, ja tämä taas on johtanut siihen, että sijoitusmuotoista joukkorahoitusta välittävät näin oikeastaan nykyisin vain toimiluvalliset pankit ja sijoituspalveluyritykset. Tämä nykyinen olotila eli nykyinen joukkorahoituslaki on aiheuttanut markkinaosapuolille ja Finanssivalvonnalle epäselvyyksiä ja soveltamisongelmia, eli siksi myös Finanssivalvonta on ollut hyvin aktiivinen siinä, että tämä lainsäädäntö pitää selkeyttää, ja tällä selkeyttämisellä pyritäänkin nyt parantamaan markkinoiden toimivuutta ja lisäämään toimijoiden ja osapuolten oikeusvarmuutta ja samalla taataan se, että meidän lainsäädäntö on tältäkin osin EU-oikeuden ja -lainsäädännön mukainen.

Tällä, että meillä on luotettava joukkorahoitusmarkkina, pyritään tietysti edistämään myös ulkomaisten sijoitusten ohjautumista suomalaisille joukkorahoitusmarkkinoille ja näin edistämään erityisesti kotimaisten pk-yritysten rahoituksen saantia. Tässä on ollut erittäin vaikea tehtävä, koska on pitänyt löytää tässä herkässä tilanteessa tasapaino vahvan sijoittajansuojan ja sitten taas markkinoiden toimivuuden kanssa, eli mitä enemmän regulaatiota, sitä enemmän on huolta markkinoilla, mutta sitten taas toisaalta halutaan turvata toimijoiden suoja, sijoittajansuoja. Erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten osalta tämä markkinoiden toimivuus ja regulaation vahvuus ovat oleellinen kysymys, koska meidän tavoite on saada markkinoille yhä enemmän myös pieniä toimijoita, esimerkiksi riippumattoman sijoitusneuvonnan tarjoajia, tai toisaalta ehkäistä myös kasvuvaiheessa olevien nuorten joukkorahoitusmarkkinoiden tyrehtymistä ylisääntelyn vuoksi. Tämä on siis nähty pk-yritysten kannalta, ja tästä olen käynyt useiden edustajien kanssa keskusteluja ja uskon, että huolet joukkorahoitusmarkkinoiden tyrehtymisestä tai kehittymisen pysähtymisestä on nyt onneksi varmasti pyyhitty pois.

Mutta sitten se toinen huoli eli kevyempään sääntelymalliin tai sen sallimiseen sisältyvät haasteet, niin siinä pidän merkittävänä, että lainsäädäntö tuo nyt tiukemmat pelisäännöt toimijoille ja valvovalle viranomaiselle hyvät edellytykset tämän valvontatehtävän hoitamiseen. Ja haluan korostaa sitä, että koska tämä herättää jo paljon erilaisia ajatuksia, näkökulmia, niin valtiovarainministeriö seuraa tarkkaan tämän lain toteutumista ja myöskin joukkorahoitusmarkkinoiden kehittymistä, ja mikäli toiminnassa huomataan tarpeita muutoksille, niin ne ilman muuta sitten tehdään.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.